

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 17 grudnia 2019 r.

w sprawie A. N.

zażalenia skazanego na zarządzenie sędziego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 października 2019 r., sygn. akt II AKo (...),
o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w W. w sprawie IV Ka (...),
utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O. w sprawie II K (...),
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

W dniu 14 marca 2019 r. A. N. złożył osobisty wniosek o wznowienie w/w postępowania, połączony z żądaniem ustanowienia mu obrońcy z urzędu celem sporządzenia i podpisania stosownego wniosku w tym przedmiocie. Zarządzeniem z dnia 10 czerwca 2019 r., na podstawie art. 81 § 1 k.p.k., odmówiono skazanemu wyznaczenia obrońcy z urzędu. Na uzasadnienie podniesiono, iż „we wniosku o wznowienie postępowania skazany nie podał żadnej ustawowej przesłanki do wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania sądowego, ograniczając się w istocie do zanegowania wydanego wyroku”. W treści tego zarządzenia pouczonego skazanego A. N., że „dla skutecznego złożenia wniosku o wznowienie wymienionego postępowania sądowego, konieczne jest jego sporządzenie i podpisanie przez adwokata lub radcę prawnego, wzywając jednocześnie

wnioskodawcę do uzupełnienia takiego braku w terminie 7 dni od otrzymania odpisu zarządzenia, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku”.

Odpis tego zarządzenia doręczono skazanemu osobiście w dniu 18 czerwca 2019 r., lecz skazany braku formalnego powyższego wniosku o wznowienie nie usunął. W tej sytuacji, w dniu 9 października 2019 r. sędzia Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) wydał zarządzenie o sygn. akt II AKo (...), dotyczące odmowy przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania. W uzasadnieniu zarządzenia stwierdzono, że A. N. ani w terminie 7 dni od daty otrzymania stosownego pouczenia, ani do chwili wydania zaskarżonego zarządzenia, nie uzupełnił braku formalnego wniosku o wznowienie postępowania poprzez jego sporządzenie i podpisanie przez obrońcę albo pełnomocnika. Powyższe uchybienie musi więc powodować na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. bezskuteczność złożonego wniosku oraz odmowę jego przyjęcia.

W dniu 25 października 2019 r. (data wpływu do Sądu Apelacyjnego w (...)) wnioskodawca A. N. wniósł zażalenie na to zarządzenie, w którym zarzucił sprzeczność w postępowaniu Sądu Apelacyjnego w (...). Skoro bowiem odmówiono mu wyznaczenia obrońcy z urzędu, a następnie żąda się od skazanego, by wniosek o wznowienie postępowania sporządził obrońca, to w przekonaniu skarżącego, nie mógł on usunąć wskazanych braków formalnych.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie wniosku o wznowienie postępowania do rozpoznania oraz wyznaczenie w tym celu obrońcy z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 545 § 2 k.p.k. stwierdza jednoznacznie, że jeśli wniosek o wznowienie postępowania nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. W doktrynie oraz orzecznictwie obowiązek ten określany jest powszechnie jako przymus adwokacki, chodzi bowiem o to, by przedmiotowy wniosek opracował podmiot fachowy. Użyte w tym przepisie sformułowanie „powinien”, jest równoznaczne z bezwzględną koniecznością realizacji nakazu w nim zawartego. A zatem złożenie wniosku

o wznowienie postępowania sporządzonego osobiście przez samego wnioskodawcę (skazanego), jest czynnością prawnie bezskuteczną (zob. *T. Grzegorzczuk, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2008, s. 1153; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2012 r., III KZ 67/12, Lex Nr 1220908; z dnia 21 listopada 2012 r., IV KZ 65/12, Lex Nr 1228644; z dnia 30 września 1996 r., V KZ 47/96, OSNKW 1996, z. 11 – 12, poz. 88*). Nadto, zgodnie z przepisem art. 545 § 3 k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, bez wzywania strony do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Co istotne i co należy wyraźnie podkreślić to fakt, że w trybie art. 545 § 3 k.p.k. sąd nie rozpoznaje merytorycznie wniosku i nie bada także jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5*).

Brak formalny wniosku polegający na niesporządzeniu i jego niepodpisaniu przez obrońcę lub pełnomocnika mógł być usunięty przez skazanego tylko poprzez ustanowienie przez niego reprezentanta procesowego w osobie adwokata lub radcy prawnego z wyboru, gdyż został prawidłowo do tego wezwany w trybie art. 120 § 1 k.p.k. Ponieważ jednak wnioskodawca mimo wezwania nie usunął braku formalnego, wydanie zaskarżonego zarządzenia stało się konieczne. Należy zauważyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem skazany może to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi lub radcy prawnemu, o ile obrońca ten uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą. Należy zauważyć, że w sytuacji, gdy z wniosku o wznowienie postępowania złożonego osobiście przez stronę wyraźnie wynika jego oczywista bezzasadność, to wówczas nie ma potrzeby rozpoznawania złożonego równocześnie wniosku o wyznaczenie z urzędu adwokata albo radcę prawnego do sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania.

Podsumowując te rozważania należy stwierdzić, iż zaskarżone zarządzenie jest w pełni zasadne i należało je utrzymać w mocy.

